

Slovanska knjižnica je objavila v zadnjem dvojnatem (44—45) snopiču od obetanih izbranih spisov Krilanovih njega: *Pesmi*. Zložil Josip Pagliaruzzi-Krilan. II. V Gorici. Izdal Anton Klodič-Sabladoski dne 15. decembra 1895. Str. 152. — O Krilanu kot pesniku in pisatelju priobčimo svoj čas obširnejšo študijo iz peresa kakega veščaka.

Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko so prinesla v zadnjem (letnika V. petem) sešitku to-le zanimivo vsebino: 1. S. Rutar: *Claudia. Celeia*. 2. Dr. Fr. Kos: *Iz domače zgodovine (Oblast Vzhodnih Gotov)*. 3. A. Koblar: *Beleške iz zapisnikov kapiteljskih sej pod škofom Hrenom*. 4. A. Koblar: *Kranjske cerkvene dragocenosti* l. 1526. (Dalje). — *Mali zapiski*: 1. S. Rutar: *Prazgodovinske izkopine na Dolenjskem*. 2. S. Rutar: *Nove najdbe okoli koloseja v Rimu*. 3. I. Vrhovnik: *Marijino znamenje na sv. Jakoba trgu v Ljubljani*. 4. I. Vrhovnik: *Pozabljen ljubljanski pomočnik zoper potres*. 5. Dr. Fr. Kos: *Kje je Ortaona?* 6. Dr. Fr. Kos: *Kratko pojasnilo*. 7. Ivan Jager: *Bonishne Brorshne*.

Mittheilungen des Musealvereines für Krain imajo v zadnjem (letnika VIII. tretjem) sešitku ta-le obseg: 1. *Beziehungen zwischen Erdbeben und atmosphärischen Bewegungen*, von Ferdinand Seidl (Fortsetzung und Schluss). 2. *Schloss und Herrschaft Lueg*, von S. Rutar (Schluss). — *Kleinere Mittheilungen*: 1. *Die Lucienkapelle der Franciscanerkirche in Laibach*, von K. Črnologar. 2. *Urkunden betreffend die Lucienkapelle der Franciscanerkirche zu Laibach*, von A. Kaspret. 3. *Carniolana aus dem Graf Coronini-Cronbergischen Archive*. 4. *Prähistorische Grabungen in Krain*. — *Literaturbericht*: 1. *Christliche Ikonographie*. — Imena piscev, zgolj znanih domačinov, kakor tudi naslovi razpravljanih predmetov nam utrjujejo bolj in bolj prepričanje, katero smo že o neki priliki izrekli, da se omenjeni pisatelji za »Mittheilungen« prav žrtvujejo in doprinašajo »sacrificio dell' intelletto« samo s tem rodoljubnim namenom, da bi obdržali muzejskemu društvu neke denarne prispevke, ki bi sicer prestali, ako bi prenehale omenjene nemške publikacije. Ali duševno zalagati nemški pisane »Mittheilungen« bi bila po naši skromni sodbi izključno naloga in častna dolžnost nemškim našim so-deželanom, ki se toliko ponašajo kot privilegovani zakupniki dušnega in gmotnega kapitala v deželi; toda kje jih je kaj?

Životopisni obrazi iz obsega obrta, umetnosti in industrije. Izdal dr. Frančišek vitez Haymerle. Preložil A. Funtek. V Ljubljani. Natisnila in založila Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1895. — Str. II + 99. — Cena trdno vezanemu izvodu 50 kr. — Že o neki prejšnji priliki, ko nam je došlo v oceno in priporočilo več knjig praktične vsebine iz obrtnega in gospodarskega področja, smo izrazili svojo zadovoljnost o tem, češ da so take publikacije jako značilni pojavi naše vsestranski napredujoče in v vse sloje prodirajoče prosvete. Ista zadovoljščina nas navdaja napram »životopisnim obrazom«. Saj ravno pridobitev obrtnih krogov je za nas silno važna v socialno-političnem in posredno tudi v narodnem pogledu; kajti ravno obrtništvo, ustanovljeno po naši domovini večinoma po tujcih, se dolgo časa ni moglo sprijateljiti z našimi narodnimi težnjami. Da se je zazdelo potrebno, izdati tako knjigo, tvrdki, ki ne streže v prvi vrsti našim narodnim namenom, to je že samo ob sebi veselo znamenje. Tudi g. pisatelja moramo pohvaliti, da se je, dasi pesnik

in leposlovec, ponižal do takega prevoda, samo da bi »ustregel obrtnikom slovenskim, podajajoč jim v rodnem jeziku te prekrasne životopise«. Pa saj je sledil pri tem samozatajnem, toda zaslužnem delovanju slavne vzore; saj je tudi pesnik »Ilirje oživljene« preložil Matoškov »porodničarski vuk«. — Štirinajstere prevedene životopise pa je pomnožil g. prelagatelj, »oziraje se na ožjo domovino kranjsko, z životopisi treh odličnih obrtnikov kranjskih, ki so v marsičem lep vzgled naprednemu obrtniku«. No, priznati moramo, da se nam ravno ta pomnožitev ne vidi imenitna z ozirom na čudno izbiro (poleg Antona Samasse, Fidelisa Terpinza se prikazuje celo Gustav Tönnies!) Ali je morda tudi to koncesija nemško-kranjskemu kapitalu? Da ne govorimo o drugih starih »Kranjcih«, ki so si tudi vedeli pridobiti imetek in ime z dlanjo in umom, nemilo pogrešamo životopis Žige Zoisa, ne kot slovenskega mecenata, ampak kot slavnega zaščitnika in pospeševalca domačega velikega obrtništva.

V jezikovnem obziru prevodu nimamo kaj prerekati; saj je g. prelagatelj znan kot jako spreten pisec in verzifikator. Da se v besedosledju ne zlagamo povsod z njim, takisto v nekaterih rečenicah, ki se nam vidijo nekam nedomače (n. pr. deležniki na -ši), to je postranska stvar; vobče se čita prevod jako gladko in prijetno. Samo nekaj nas je zbadalo pri čitanju: tista nedosledno izvedena, samo semtertja posejana naglasna znamenja, ki so po naših mislih čisto nepotrebna in so le nepotrebna muka stavcu. Kaj si hočejo n. pr. naglaski v tem-le stavku: »čegar imé je do današnjega dné kâr najtesneje spojeno z novodôbnim lončarstvom«. Komu je mislil g. prelagatelj ustreči s takimi poedinimi znamenji? Ali obrtniku-tujcu, ki bi se hotel po tej knjižici učiti slovenščine? Tega menda sam g. prelagatelj ne bo trdil, ker so njegova diakritična znamenja za tujca čisto nedostatna. In bi li obrtnik-Slovenec brez tistih muh drugače čital besede: imé, dné, kâr, novodôbnim? Nam se zdi tisto naglaševanje naravnost — recimo — usiljivo, kakor da pisatelj ne bi zaupal prav jezikovni zavesti čitateljevi. Pustimo že vendar v poljudnih, narodu namenjenih knjigah tisto smešno naglaševanje — sebi, stavcem in čitateljem v olajšatev. — Knjižici je pridejan tudi še »slovarček (3 in pol strani) nekaterih tehniških izrazov«, ki so se po naših mislih vobče prav posrečili.

Domača vzgoja. Slovenskim materam, vzgojiteljicam, učiteljicam, vzgojiteljem in učiteljem po najboljših virih spisal Jakob Dimnik, učitelj v Ljubljani. — Čisti dohodek je namenjen »Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«. — Izdalo in založilo »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«. — V Ljubljani 1895. — Tiskarna Rud. Milič-eva. (sic!) — Str. vel. 8° 141. — Cena broširanemu izvodu 1 gld.; dobiva se pri pisatelju samem in v vseh ljubljanskih knjigotržnicah. — Oceno napišemo, ko natančneje pregledamo knjigo.

Slovensko gledališče. Doba od 15. oktobra pa do 15. decembra 1895. l. je prinesla obiskovalcem slovenskega gledališča dokaj izrednega užitka. Pela se je namreč v tem času, prvičrat na slovenskem odru, velika Meyerbeerjeva opera »Afričanka« in sicer dne 18. in 22. oktobra, 9. in 19. novembra pa 15. decembra.